

Nr 329.

Av fröken **Hesselgren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts förslag till reglemente angående tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen (civila tjänstepensionsreglementet)*.

I det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 222 fogade förslaget till civilt tjänstepensionsreglemente, § 22, stadgas att tjänsteman, som avgår från tjänsten utan rätt att komma i åtnjutande av pension, är från och med avgången försäkrad till erhållande av uppskjuten livränta till det belopp för år räknat, som enligt försäkringsteknisk beräkning svarar mot den intjänta pensionen.

Enligt det sålunda föreslagna stadgandet komma alltså de tjänstemän, som avgå efter det nya reglementets ikraftträdande, att erhålla viss kompensation för sina erlagda pensionsavgifter.

Då detta stadgande icke är avsett att hava retroaktiv verkan och 1907 års pensionslag icke innehåller någon motsvarande bestämmelse, komma däremot de tjänstemän, för vilka sistnämnda lag är gällande och som före reglementets ikraftträdande avgått från tjänsten utan att vara berättigade till pension, att gå miste om varje kompensation för sina till civila pensionsfonden inbetalade avgifter. En sådan f. d. statstjänstemans pension från allmänna pensionsförsäkringsfonden minskas dessutom därigenom, att han under de år, han varit ordinarie tjänsteman, icke haft att erlagga avgift till sistnämnda fond. Han kommer sålunda i en sämre ställning beträffande rätten till pension från pensionsförsäkringsfonden, än han skulle hava intagit, därest han icke varit statstjänsteman utan avgiftsskyldig till pensionsförsäkringsfonden i stället för till civila pensionsfonden. Det kan icke vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att en persons ålderdom på detta sätt skall vara mindre tryggad, därför att han en tid ägnat sig åt statstjänst.

Enligt lag den 4 juni 1920 ang. tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och vattenfallsverket skall kapitalvärdet av de tjänstepensionsavgifter, som inbetalats av befattningshavare, vilka avgå ur dessa verk utan att vara berättigade till pension, överföras till allmänna pensionsförsäkringsfonden för beredande av pension från denna fond. Och i reglementet av den 31 december 1919 för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. (numera statens pensionsanstalt) finnes en bestämmelse angående rätt till uppskjuten pension för den, som avgår från sin befattning utan att vara berättigad till genast börjande pension. De icke pensionsberättigade, ur statstjänst avgående befattningshavare, för vilka sistnämnda författningar äro gällande, äro sålunda sedan åtskilliga år tillbaka bättre ställda än de, för vilka 1907 års pensionslag tillämpas.

År 1928 väckte jag i första kammaren motion med yrkande, *dels* att i 1907 års pensionslag måtte införas en bestämmelse, motsvarande den förenämnda

i 1920 års pensionslag för befattningshavare vid kommunikationsverken, *dels också* att för beredande av pension från allmänna pensionsförsäkringsfonden måtte till denna fond retroaktivt överföras kapitalvärdet av de pensionsavgifter, som efter den 1 januari 1914 intill ikraftträdandet av den föreslagna lagändringen utan pensionsrätt frivilligt avgått ur tjänsten.

Bankoutskottet förklarade i sitt utlåtande i anledning av motionen, att goda skäl kunde åberopas för att även för allmänna civilförvaltningens befattningshavare införa en bestämmelse av ifrågavarande art, men att utskottet funnit sig icke böra förorda, att detta skedde genom ändring av eller tillägg till 1907 års pensionslag. Utskottet ansåg nämligen, att alla detaljspörsmål borde prövas i samband med behandlingen av ärendet om ny civil tjänstepensionslag, vilket ärende förväntades bliva inom en nära framtid förelagt riksdagen.

Vid den ståndpunkt, utskottet sålunda intagit, fann utskottet icke anledning att ingå på prövning av det i motionen jämväl väckta förslaget om retroaktivt överförande till pensionsförsäkringsfonden av kapitalvärdet utav avgifter, erlagda av befattningshavare, vilka efter ingången av år 1914 utan pensionsrätt avgått ur tjänsten.

Åtskilliga år hava emellertid förflutit, sedan detta utlåtande avgavs, och de ur statstjänst avgående befattningshavare, för vilka 1907 års pensionslag är gällande, gå för framtiden helt och hållet miste om pension för sina till civila pensionsfonden inbetalade avgifter, därest icke vid antagandet av nytt civilt tjänstepensionsreglemente bestämmelsen om uppskjuten livränta gives retroaktiv verkan eller stadgande om annan kompensation för dessa tjänstemäns erlagda avgifter beslutas.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att riksdagen måtte besluta,

att stadgandet i förslaget till civilt tjänstepensionsreglemente, § 22, om uppskjuten livränta för tjänsteman, som avgår ur statens tjänst utan rätt att komma i åtnjutande av pension, skall tillämpas även beträffande ordinarie tjänsteman, som från och med ingången av år 1914 intill ikraftträdandet av det nya reglementet utan pensionsrätt avgått ur tjänsten,

eller att i nu föreslagna lag om ändring i vissa delar av lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension (Kungl. Maj:ts proposition nr 223) införes stadgande, att för beredande av pension från allmänna pensionsförsäkringsfonden skall till denna fond överföras kapitalvärdet av de pensionsavgifter, som efter den 1 januari 1914 erlagts av ordinarie tjänsteman, vilken under tiden 1914 intill ikraftträdandet av det nya reglementet utan pensionsrätt frivilligt avgått ur tjänsten.

Stockholm den 21 mars 1934.

Kerstin Hesselgren.